

**Előterjesztés a Képviselő-testület részére
a kerületi gyermekjóléti feladatokról szóló 2012. évre vonatkozó
átfogó értékelés elfogadásáról**

I. Tartalmi összefoglaló

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése alapján a helyi önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-ig átfogó értékelést készít, melyet megküld a Budapest Főváros Kormányhivatal a Szociális és Gyámhivatalnak is.

Az értékelés tartalmi követelményeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet tartalmazza.

II. Végrehajtás feltételei

A települési önkormányzat által készítendő átfogó értékelés tartalmi követelményei:

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira.
2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:
 - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesültek száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,
 - egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,
 - gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.
3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:
 - gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),
 - gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.
4. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők működését engedélyező hatóság ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.
5. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciók elképzelések).
6. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.

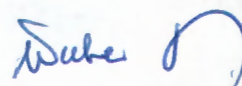
7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, dropprevenció stb.).

A kerületben működő, gyermekvédelemmel foglalkozó intézmények és szervezetek közreműködésével a 2012. évre vonatkozó átfogó értékelést elkészült.

III. Döntési javaslat

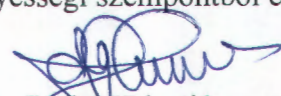
Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testülete meghozza az előterjesztés 1. mellékletében foglalt határozatot.

Budapest, 2013. április „5”

Weeber Tibor

Törvényességi szempontból ellenjegyzem:

Dr. Szabó Krisztián
jegyző

**Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testületének
.../2013. (IV. 18.) határozata**

**a kerületi gyermekjóléti feladatokról szóló 2012. évre vonatkozó
átfogó értékelés elfogadásáról**

1. Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testülete az előterjesztés 2. melléklete szerint elfogadja a kerületi gyermekjóléti feladatokról szóló 2012. évre vonatkozó átfogó értékelést.

2. A Képviselő-testület felkéri a Polgármestert az 1. pont szerinti értékelésnek a Budapest Főváros Kormányhivatala Szociális és Gyámhivatalához történő felterjesztésére.

Határidő: azonnal
Feladatkörében érintett: a humán szakterületért felelős alpolgármester
a Humán Iroda Szociális és Egészségügyi Csoport vezetője

BUDAPEST FŐVÁROS X. KERÜLET KŐBÁNYAI ÖNKORMÁNYZAT

Átfogó értékelés
az önkormányzat gyermekjóléti
feladatainak ellátásáról

2012

„A nevelés nem csak elveken és okos taktikán múlik, mert elsősorban a lényünkkel nevelünk. A nevelés: titkos metakommunikáció. Ami jó benned és tiszta, és ami rossz és koszos, továbbadod. A gyermek remegi félelmeidet, aggódja az aggodalmait – de éli a nyugodalmadat és derűdet is – ha valódi.”

(Müller Péter)

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló, 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése értelmében a helyi önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról minden év május 31-ig átfogó értékelést készít. Az értékelést a képviselő-testület megtárgyalja, majd a döntéssel együtt meg kell küldeni a Budapest Főváros Kormányhivatala Szociális és Gyámhivatal részére. A gyámhivatal az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a helyi önkormányzat felé. A helyi önkormányzat hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhivatal javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.

Az átfogó értékelés elkészítéséhez a tartalmi követelményeket a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Kormányrendelet 10. melléklete tartalmazza.

Ez alapján az átfogó értékelés tartalmi követelményei:

- a település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira,
- az önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeli ellátások biztosítása,
- az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása,
- a felügyeleti szervek és a működést engedélyező hatóság ellenőrzéseinek alkalmával tett megállapítások bemutatása,
- a jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása,
- a bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása, valamint a gyermekkorú és fiatal korú bűnelkövetők és az általuk elkövetett bűncselekmények adatainak és okainak bemutatása,
- a települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés a szolgáltatások ellátásában.

A gyermekek védelmének rendszerét a Gyvt. rendelkezései határozzák meg. A törvény és végrehajtási rendeletei; illetve a Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat helyi rendeletei – a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló 22/2012. (V. 23.) és a szociális ellátásokról és gyermekvédelmi támogatásokról szóló 32/2011. (IX. 23.) – értelmében a gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a hatósági intézkedések biztosítják.

A jogszabályban meghatározott intézkedések egymásra épülnek, a szakemberek együttműködése, egymás kompetencia határainak ismerete és betartása által biztosíthatóak a törvényben meghatározott gyermeki jogok, segítséget nyújtva a hátrányos helyzetű és

veszélyeztetett gyermekeknek esélyeinek javítására, prevenciós intézkedéseket téve a veszélyeztetettség megelőzésére.

A szakmaközi megbeszélések és az éves gyermekvédelmi tanácskozás résztvevői folyamatosan erősítik azt a megállapítást, hogy a X. kerületben a helyi gyermekvédelmi rendszer kiépült, a szakemberek egymás munkáját támogatva, kiegészítve végzik feladataikat. Az együttműködés az elmúlt évek folyamán sokat javult, és ennek további erősítése minden terület számára közös célként fogalmazódott meg.

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

A Bárka Kőbányai Szociális és Gyermekjóléti Központ, a Humán Iroda, a Gyámhivatal, az oktatási és egészségügyi intézmények munkatársai, illetve a kőbányai gyermekvédelem területén tevékenykedő valamennyi szakember szem előtt tartja azt a törvényi alapelvet, miszerint elsődleges feladat a gyermek érdekeinek és jogainak figyelembe vétele, családban történő nevelkedésének biztosítása.

TARTALOMJEGYZÉK

I. A kerület demográfia mutatói	5. oldal
II. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások	
1. Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás	6. oldal
2. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	6. oldal
3. Óvodáztatási támogatás	8. oldal
4. Gyermekétkeztetés	9. oldal
III. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások	
1. Gyermekjóléti ellátás	9. oldal
2. Gyermek napközbeni ellátása	16. oldal
3. Gyermek átmeneti gondozása	21. oldal
IV. A felügyeleti szervek szakmai ellenőrzésének tapasztalatai	25. oldal
V. Rendőrségi adatok és bűnmegelőzés	25. oldal
VI. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében nyújtott alapellátási formák	27. oldal
VII. Jövőre vonatkozó célok, elképzelések	28. oldal

I. A kerület demográfiai mutatói

Kőbánya lakossága a népességnyilvántartás szerint 2012. december 31-én 80 757 fő volt. Mint az alábbi táblázat is mutatja, a kerület lakosainak a száma az elmúlt évben emelkedett.

A népesség-nyilvántartás szerint az utóbbi években a lakosságszám a következők szerint alakult:

Korosztály	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év	2011. év	2012. év
0-3 év	2023 fő	2168 fő	2105 fő	2140 fő	2855 fő	2329 fő
3-6 év	1833 fő	1845 fő	1962 fő	2058 fő	2030 fő	2363 fő
6-14 év	4959 fő	4805 fő	4710 fő	4670 fő	4697 fő	5171 fő
14-18 év	3024 fő	2954 fő	2865 fő	2727 fő	2731 fő	2810 fő
18-65 év	50663 fő	50254 fő	49801 fő	50498 fő	50216 fő	55707 fő
65 év felett	12097 fő	12244 fő	12542 fő	11790 fő	11 975 fő	12377 fő
Összesen	74599 fő	74270 fő	73985 fő	73883 fő	74504 fő	80 757 fő

Kőbánya összlakossága az elmúlt évekhez képest jelentősen mintegy 8,3 %-kal emelkedett a 2012. évben. A gyermekkorú lakosság adatiban annyira nem, de a felnőtt korú lakosság adatiban kiugró emelkedés tapasztalható. Sajnos ez is Kőbánya lakosságának lassú elöregedési folyamatát érzékelteti.

A 0-3 éves korosztály csökkenését az intézményi ellátásban is érzékeljük, a korábbi évek gyakorlatától eltérően nincs férőhelyhiány a bölcsődei ellátásban.

A gyermekvédelemmel foglalkozó szakemberek nem csak a bejelentett laccímmel rendelkező családoknak nyújtanak segítséget, hanem a kerületben életvitelszerűen tartózkodókkal szemben is ellátási kötelezettségük van. Bár a demográfiai mutatók szerint a lakosságszám csökken, a gyermekvédelemben dolgozók feladatai, esetszámai sajnos emelkednek.

II. Az önkormányzat által nyújtott pénzübeli és természetbeni ellátások

A gyermekek után igényelhető szociálpolitikai juttatások a Gyvt., és a szociális ellátásokról és gyermekvédelmi támogatásokról szóló 32/2011. (IX. 23.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: R.) jogosultsági feltételei szerint kerültek meghatározásra.

1. Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatást kérhet az a család, aki időszakosan létfenntartási gondokkal küzd vagy a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe kerül.

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás 2012. évi adatai

	Támogatásban részesített személyek száma	Támogatási esetek száma	Felhasznált összeg (eFt, kerekítve)
Egyszer részesült támogatásban	635	300	3 000
Kétszer részesült támogatásban	3 340	2 227	18 197
Háromszor vagy többször részesült támogatásban	1 195	430	5 958
Havonta részesült támogatásban	-	-	
Összesen:	5 170	2 957	27 155

Helyi rendeletünk jelentősen módosult az elmúlt évben abban a tekintetben, hogy a képviselő-testület szándéka szerint a támogatás jelentős részét természetbeni támogatásként biztosítja, évente öt alkalommal igényelhet rendkívüli gyermekvédelmi támogatást a család, ebből csak kettő lehet pénzbeli támogatás, háromszor pedig természetbeni juttatás (erdei iskola, iskolai tábor támogatása, szolgáltatóhoz történő utalás, tűzifa biztosítása).

A kérelmezők számának csökkenésének oka feltehetően a rendelet szigorításából adódik. A szigorodó feltételek nemcsak a kérelmezők számának csökkenését okozta, hanem az önkormányzat anyagi terheit is, míg 2011. évben 48 571 000 Ft-ot fordított az önkormányzat a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás kifizetésére addig ez az összeg 2012. évben már csak 27 154 850 Ft volt, melyből 5 599 500 Ft természetben támogatás volt.

	2010. év	2011. év	2012. év
Megállapító határozatok száma	3171	3978	2957
Elutasító határozatok száma	33	6	16

Évek óta hagyomány a kerületünkben, hogy a képviselő-testület december hónapban 300 család részére biztosít 10 000 Ft értékű ajándékutalványt.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás iránt benyújtott kérelemre hozott elutasító határozatok száma évek óta nem mutat jelentős eltérést, az elutasítások oka minden esetben az, hogy a havi egy főre jutó jövedelem az előírt értékhatárt meghaladta.

2. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A Gyvt. a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság jövedelmi feltételeit differenciáltan állapítja meg.

Kedvezményben részesülhet a gyermeket egyedülállóként nevelő család, a tartós beteg, illetve súlyos fogyatékos gyermeket gondozó szülő, továbbá a hátrányos helyzetük ellenére tanulmányokat folytató fiatal felnőtt, az átlagostól eltérő élethelyzetére való tekintettel.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra az rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával rendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles, és Nyugellátásban részesül.

2012. december 31-én rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre és kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra jogosult családok száma a gyermekek száma szerint:

Megnevezés	1	2	3	4 vagy 5	6 vagy annál több	Összesen
	Gyermekek száma					
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény						
Családok száma	704	506	219	88	7	1524
Ebből: egyedülálló szülő	422	311	119	32	-	884
Kiegészítő gyermekvédelmi						
Családok száma	8	-	-	-	-	8
Ebből: egyedülálló gyám	7	-	-	-	-	7

A kedvezményre való jogosultság megállapítását a szülő vagy törvényes képviselő, illetve nagykorú terjesztheti elő a polgármesteri hivatalnál. Az ellátásban részesülő évente két alkalommal, augusztus 1-jén fennálló jogosultság esetén augusztus hónapban, november 1-jén fennálló jogosultság esetén november hónapban gyermekeként pénzbeli juttatást kap.

Jelentős törvényi változást jelentett az elmúlt évben, hogy a novemberi támogatásokat már Erzsébet utalvány formájában kellett biztosítani a jogosultak részére. Az utalványok jogosultak részére történő eljuttatását a Magyar Posta Zrt. segítette, így a családok zökkenő mentesen átvehették a gyermekvédelmi Erzsébet utalványokat

Az elmúlt évben rendszeres gyermekvédelmi támogatás ügykörben 1497 db megállapító és 17 db elutasító határozatot hozott önkormányzatunk.

	2010. év	2011.év	2012. év
Egyszeri támogatásban részesülő gyermekek száma	2933 gyermek	3045 gyermek	2583 gyermek
Az önk. által kifizetett támogatások összege	34 295 000 Ft	34 684 000 Ft	30 478 000 Ft

2010 évben összesen 2933 gyermek részesült egyszeri támogatásban, a kifizetett összeg összesen 34 295 000 Ft volt.

2011 évben csekély mértékben emelkedett a kedvezményben részesült gyermekek száma (3045 fő) és a kifizetett összegek mértéke is emelkedést mutatott, azonban 2012. évben mintegy 13, 8 %-kal csökkent a támogatásban részesült gyermekek száma.

2012. december 31-én rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre és kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra jogosult gyermekek száma életkor szerint:

Megnevezés	0-6 éves	7-14 éves	15-18 éves	19- éves	Összesen
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény					
Gyermekek száma	1021 fő	1225	447	94	2784
Ebből: tartósan beteg, fogyatékos	31 fő	22	9	2	64
Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás					
Családok száma	1	7	-	-	8
Ebből: tartósan beteg, fogyatékos	-	1	-	-	1

3. Óvodáztatási támogatás

A Gyvt. 20/C.§-a alapján 2009. január 01-től bevezetésre került az óvodáztatási támogatás. A támogatás feltétele, hogy az óvoda igazolja a gyermek beiratásának tényét, időpontját, és a rendszeres óvodába járást.

A támogatás mértéke a beiratkozást követően első alkalommal 20 000 Ft, majd félévenként 10 000 Ft a gyermek 5. életévének betöltéséig.

2012. évben óvodáztatási támogatásban részesített gyermekek száma támogatási alkalmak és életkor szerint

Megnevezés	Támogatási alkalmak	Felhasznált összeg (eFt)
Első alkalommal		
3 éves	5	100
4 éves	23	460
További alkalmakkor		
3 éves	-	-
4 éves	35	350
5 éves	60	600
6 éves	6	60
7 éves	-	-
Összesen:	129	1 570

A 20 000 Ft összegű támogatás a 2009. január 1-ét követően beiratott gyermekek után jár.

A 10 000 Ft összegű támogatás kifizetésére félévenként egyszer, azaz júniusban és decemberben kerül sor akkor, ha legalább három hónap eltelt a gyermek óvodai beiratása óta.

	2010. év	2011. év	2012. év
Óvodáztatási támogatásban részesülő gyermekek száma	75 gyermek	104 gyermek	110 gyermek
Az önk. által kifizetett támogatások összege	1 060 000 Ft	1 490 000 Ft	1 570 000 Ft

2011. évben 38,6%-kal nőtt az óvodáztatási támogatásban részesülő gyermekek száma, és 40,5 %-kal magasabb összeget biztosított az önkormányzat a támogatás kifizetésére. 2012. évben kisebb mértékű emelkedés volt tapasztalható ennél a támogatási formánál.

4. Gyermekétkeztetés

A gyermekétkeztetési térítési díj kedvezményt, illetve az ingyenes ellátást (normatív kedvezmények) a Gyvt. 148. §-a alapján szabályozottak szerint biztosítani kell.

Az elmúlt évben a kedvezményes étkeztetést külön 69 fő igényelte, a kimutatás szerint összesen 1 284 257 Ft volt a kiadás.

III. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások

1. Gyermekjóléti szolgáltatás

Kerületünkben a gyermekjóléti szolgáltatást a Kőbányai Gyermekjóléti Központ és a Kőbányai Családsegítő Szolgálat (a továbbiakban: Bárka) szolgáltatásain keresztül biztosítja az önkormányzat.

A családgondozói esetszámok alakulása:

A Gyermekjóléti Központ családgondozói tevékenység mutatói a 2012. évben		
Családok száma		789
Gyermekek száma		1221
Új esetek száma / gyerek száma		642
Új esetek száma / család szám		560
Lezárt esetek / gyerek szám		537
Lezárt esetek/család szám		394
Ez évben megtartott esetkonferencia		16
Ez évben megtartott eset megbeszélések		19
Családok száma, melyekben védelembe vett gyermek van		109
Ez évben védelembe vett gyermekek száma		164
Átmeneti nevelt gyermekek száma		229
Ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek száma		15
Tartós nevelt gyermekek száma		2
Környezettanulmányok száma		98
Ez évben készült írásbeli megáll./gondozási – nevelési terv/		550
Családlátogatás		2401
Intézménylátogatás		554
Terepgyakorlatos hallgatók száma		4
	Bejövő forgalom	Kimenő forgalom
Kliensforgalom	5802	0
Családlátogatás	0	2401
Intézménylátogatás	0	554
Összesen:	5802	2955

A családgondozók esetszáma 2012. évben összesen: 789 család, 1221 gyermek. Ebből új eset: 560 család, 642 gyermek.

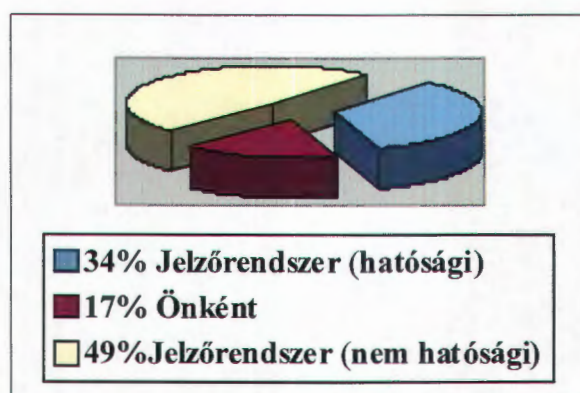
1221 gyermek gondozása: 1 családgondozóra vetítve átlagosan 87 gyermek gondozását jelenti 789 gondozott család: 1 családgondozóra vetítve átlagosan 56 család gondozását jelenti. Mind a két adatot tekintve az ellátott, gondozott család illetve gyermek szám a duplája a rendelet létszámminimumának (gondozott létszám: 45 gyermek vagy 25 család). A tavalyi évben be nem töltött álláshelyeket tekintve ez a szám még magasabb arányt mutat. A családgondozók túlterheltsége nagyon nagy, a kezelendő problémák is egyre súlyosabbak.

A családgondozás esetszámainak alakulása az elmúlt 4 év tükrében				
Év	Teljes esetszám (család)	Gyermekek száma	Újonnan felvett esetek száma (család)	Gyermekek száma
2009	943	1543	551	858
2010	968	1675	483	821
2011	1024	1638	588	713
2012	789	1221	560	642

A gyermekjóléti központ családgondozóinak feladatai közé tartozik 2012-től, hogy havonként legalább egy alkalommal, előre egyeztetett időpontban a körzetükben található általános iskolában „fogadóórát” tartsanak.

Akadott olyan iskola, ami nem kérte ezt a szolgáltatást, szerencsére ez az elenyésző kisebbség. A fogadóórák során a családgondozók konzultálhatnak a gyermek pedagógusaival, még intenzívebb párbeszéd, együttgondolkodás alakul ki egy-egy gyermek problémájának megoldása során.

Az új esetek alakulása a Gyerekléti Központban

Az új esetek megoszlásából látszik, hogy a Gyerekléti Központtal való kapcsolatfelvétel 17%-a alapul az önkéntességen (ez 2011-hez képest 2%-os növekedés). Ez nagymértékben megnehezíti az együttműködés kialakulását, mert gyakran kell munkát nyíltan vagy burkoltan ellenálló családokkal végezni, s velük és értük eredményeket elérni.

Az önkéntes megkeresést javítani lehet, ha a jelzőrendszer tagjaival való együttműködés még szorosabb lesz. Ezt a célt is szolgálja az iskolai szociális munka, illetve a 2013-ban induló „Összefogás Kőbánya családjaiért!” című TÁMOP-2.4.5-12/4-2012-0008 jelű pályázat, melyben számos, a lakosságot is érintő képzés mellett a Bárka a Kőbányai Egyesített

Bölcsődékkel együttműködve kidolgozza a bölcsődékben végzendő szociális munka modelljét.

A kollégák visszajelzése alapján – sajnos – egyre gyakoribbak a családgondozókat érő atrocitások mind az intézményben, mind pedig a területen: kiabálás, fenyegetés, gorombaság. Szintén egyre gyakrabban fordul elő az a helyzet is, hogy a családgondozó családlátogatásra egyedül nem mehet a saját biztonsága, testi épsége érdekében.

Az „agresszív” fellépés sokszor a kliens frusztrált élet-/léthelyzetéből fakad. Már a 2013. évben fordult elő, hogy egy kliens miközben sorolta problémáit, előadta kilátástalan élethelyzetét, hirtelen olyan erővel csapott az asztalra, hogy annak lapja megrepedt, majd pedig heves gesztusokkal a családgondozó felé indult.

Az elmúlt évben is magas volt az általános és középiskolákból érkezett jelzések száma, az új esetek 24%-a. (Ez az arány pontosan egyező a 2011. évvel.) Ezek a jelzések a gyermekek iskolai mulasztásairól, illetve a magatartási problémáikról szólnak. Továbbra is jellemző, hogy ezek a tünetek elfedik a többi problémát, és a veszélyeztetettség megítélése során a gyermekek deviáns cselekedeteit helyezik a középpontba. Az iskolai jelzésekben megfogalmazott problémák vonatkozásában eltérnek az általános iskolák és középiskolák. A középiskolai jelzések zömében az iskolai mulasztásról szólnak, míg az általános iskolák jelzéseiben a magatartási problémák és az iskolai mulasztások egyaránt megjelennek.

A Gyermekjóléti Központ kötelező feladatai:

A Gyermekjóléti Központ kötelező feladatai közé tartozik a családgondozáson túl

- a kórházi szociális munka,
- a készenléti szolgálat,
- az utcai és lakótelepi szociális munka,
- a kapcsolattartási ügyelet.

A **kórházi szociális munka** a kórházakkal való kapcsolattartást és együttműködést foglalja magában. A kórházak szociális munkatársaival jó kapcsolat alakult ki az elmúlt évek folyamán. Az együttműködés eredményeképpen a kliensek kórházi tartózkodása alatt megkezdődik a probléma feltárása, a közös munka, a hazagondozás érdekében.

A kórházi szociális munka kapcsolt munkakörként jelenik meg a Gyermekjóléti Központ családgondozói számára. Eredményességét – mivel állandó kórházi jelenlétre a magas családgondozói esetszám miatt nincsen lehetőség – nem lehet mérni. Azaz a klasszikus értelemben vett kórházi szociális munka nem valósul meg a Bárkában.

A **készenléti szolgálat** célja a gyermekjóléti központ nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali segítség, tanácsadás vagy tájékoztatás nyújtása. A készenléti szolgálat lehetővé teszi, hogy az intézmény ügyeletes szakembere nyitvatartási időn túl is elérhető legyen. A készenléti mobiltelefon magánál tartja és fogadja a krízisben levők hívásait, intézi a telefon segítségével a kliensek ellátását.

A készenléti szolgálatot a Gyermekjóléti Központ 2012. júniusáig látta el, ezt követően azt a feladatot a Gyermekek Átmeneti Otthona teljesítette szolgáltatásracionálizálási szempontokat figyelembe véve. A fél év forgalma 88 alkalom volt.

A **kapcsolattartási ügyelet** célja a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy számára a találkozásra, együttlétre alkalmas semleges hely biztosítása mellett konfliktuskezelő, segítő szolgáltatás nyújtása. Vagy az érintettek kérésére,

illetőleg a gyámhivatal kezdeményezésére gyermekvédelmi közvetítői eljárás (mediáció) biztosítása, melynek célja a felek közötti konfliktusok feloldásának segítése, közöttük a megállapodás létrehozása, és annak mindkét fél részéről történő betartása. Amennyiben, felügyelt kapcsolattartást szükséges akkor az elrendelő szervvel történt előzetes egyeztetést követően felügyeletet ellátó szakember biztosítása. A felügyelt kapcsolattartáson történekről és a szülő-gyermek kapcsolat alakulásáról a gyámhivatal tájékoztatása.

Kapcsolattartási ügyelet forgalma

	2011. év	2012. év
Kapcsolattartó családok száma	13	12
Kapcsolattartások száma	269	211
Családgondozói konzultáció	147	103
Intézmények közötti telefonos konzultáció	135	98
Telefonos egyeztetés családokkal	243	255
Előkészítői beszélgetések száma	23	29
Sikeres mediációs megállapodások száma	45	44

2012-ben 10 család maradt az ellátásban folyamatosan, év közben pedig 4 új családdal gyarapodott az esetszám. 2012-ben 2 család gondozása került ki a Kapcsolattartási Ügyeletről. A 4 újonnan érkezett család közül 3 család önként kereste fel az intézményt, ez kevésbé jellemző ennél a szolgáltatás típusnál. A családok közül 2 esetben volt felügyelt a kapcsolattartás.

Általánosságban elmondható, hogy a forgalmi és egyéb mérhető adatok nagymértékű hasonlóságot mutatnak a 2011. évi adatokkal, jellemzően maradt a standard magas családszám. A forgalmi adatok és a kapcsolattartások száma kb. 20%-os csökkenést mutat, aminek az állhat a háttérében, hogy a tapasztalatok szerint 2012. évben nagyon magas volt az elmaradt kapcsolattartások száma (a legtöbb család esetében átlagosan minden harmadik kapcsolattartás maradt el). Ennek oka túlnyomórészt a gyermekek megbetegedése vagy valamelyik szülő távolmaradása volt.

2012-ben több volt az önálló mediációs esetek száma, és közülük több zárult megállapodással, mint az előző évben. Ez köszönhető a családgondozók hatékony közreműködésének, mivel a családok szűrését és motivációjuk reális felmérését megtették. A kapcsolattartási ügyelet szolgáltatást igénybevevő családoknak, főként a gyerekeknek, különösen fontos az állandóság. A közvetítői munka hatékonysága pedig megkívánja az állandó és jól összeszokott munkatársakat.

Az **utcai szociális munka** gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaként, elsősorban a közterületeken végzett olyan önálló szakmai tevékenység, melynek célja a rendszeres és aktív jelenlétén keresztül a gyermekek és a fiatalok elérése, szükségleteik, hiányállapotaik, problémáik, megfogalmazása és megfelelő szolgáltatáshoz való hozzájutás elősegítése.

Az utcai szociális munka két elv alapján működik, tud segítséget nyújtani:

- Saját beleegyezéssel: az ügyfél nevének és adatainak felfedése mellett – gyorsan és hatékonyan lehet intézkedni, vagy ellátáshoz közvetíteni az ügyfelet.
- Beleegyezése nélkül: indirekt segítségnyújtás. A gyermek adatainak titokban tartása mellett szervezni olyan programot, mely az adott problémát érinti.

Az utcai szociális munka forgalma

Fő összesen	Kimerő	Bejövő	Összesen
86	746	304	1060

A prevenció csoport utcai szociális munkásainak összforgalma 2012-ben 1060 volt. A tavalyi évben 86 fővel kerültek kapcsolatba. Drog, alkoholfogyasztás probléma miatt 23 fő került a látóterükbe. A közterületen életvitelszerűen élő felnőtteknél fő problémaként az alkohol jelenik meg. A tapasztalatok szerint gyakran az olcsó, rossz minőségű kannás bort fogyasztják, ami további egészségügyi romláshoz vezethet.

Az intézménnyel már kapcsolatban nem álló 18. életévet betöltött fiatal felnőtteknél a designer drogok (MDPV, Spice, Kati) és marihuána jelenik meg fő szerként. A szociális munkások őket további kezelőhelyekre irányították az érintett problémával foglalkozó drogambulanciák, rehabilitációs intézmények, otthonok munkájáról felvilágosítást adtak.

A 2012-es évben 15 esetben került sor hatósági intézkedésre, amikor a kerületi rendőrség segítségét is igénybe kellett venni néhány esetben. Kerületi és fővárosi hajléktalanellátó szervezetekhez lett irányítva 25 fő akik, főként a Terebesi erdő területén tartózkodtak/nak. Élelmiszer, ruha, egészségügyi ellátás, lakhatás, alkoholproblémák kapcsán kértek segítséget. Munkánk során 11 fő fiatal felnőttel került az intézmény kapcsolatba, akik diákmunka keresésben kértek segítséget. Az utcai szociális munka során 10 főt sikerült a saját programokba bevonni (Felfedező, nyári tábor, sport nap, gyermeknap, egészségnap).

Bárka Gyermekjóléti Központ gyermekpszichológiai ellátása

	Gyermekpszichológus	Felnőtt pszichológus
Terápiás ellátás, tanácsadás	209	122
Konzultáció	271	0
Esetkonferencia	9	6
Más ellátásba küldés	79	2
Családgondozói konzultációk	174	50
Összesen:	742	180

A BÁRKA felnőtt pszichológusa heti 5 órában a Gyermekjóléti Központ felnőtt ügyfeleit látja el. Az ügyfeleket jellemzően (szülő, gyám) a családgondozók irányítják a pszichológushoz, amennyiben úgy érzékelik, hogy a gondozott családban a szülőnek is szüksége lenne pszichés támogatásra, saját problémáik, szülői kompetenciáik hiánya akadályozza őket a gyermekükhöz való megfelelő odafordulásban.

A BÁRKA gyermek pszichológusa a gyermekek ellátásával, nevelésével, gondozásával kapcsolatban felmerülő problémák széles spektrumában nyújt segítséget. Szorosan együttműködik a delegáló családgondozókkal, a gyámhatósággal, a társ intézményekkel, valamint az esetleges pszichiátriai, neurológiai gondozókkal, mivel a Gyermekjóléti Központ koncepciója, valamint protokollja a gyermekek komplex ellátását tartja szem előtt. Ennek értelmében a terápiás ellátás mellett kamasz és kiskamasz konzultáció, szülő- és családkonzultáció, konfliktuskezelő foglalkozások, pszichoterápiára szocializációs foglalkozások tartása, további intézmények felé való delegálás a feladata. Ezen kívül a komplex ellátás szükségessé teszi, hogy a családgondozókkal családlátogatásokon vegyen részt, különösen indokolt esetekben. Feladatköréhez tartozik még az intézmény működésének

támogatása családgyógyozói konzultációkkal, valamint esetmegbeszélők és esetkonferenciák megtartásával.

A két intézményben zajló pszichológiai ellátás közötti lényeges különbség az önkéntesség és a motiváltság kérdése. A gyermekjóléti központ a gyermekek veszélyeztettségének megszüntetése érdekében kötelezheti mind a szülőket, mind a gyermeket a pszichológiai ellátás igénybevételére. Az ügyfél ezt egyfajta presszióknak élheti meg, hogy pszichológushoz irányítják. Ebből adódóan a terápiával kapcsolatban az ellenállásuk nagymértékű, motivációjuk alacsony. A terápiás munka első szakaszát főleg az ellenállás leküzdése, a terápiára való szocializálás képezi. Az esetek túlnyomó részében a pszichológusoknak nagyfokú nyitottságra, tapasztalatra, szakmai tájékozottságra és kreativitásra van szüksége ahhoz, hogy megtalálja a leghatékonyabb ellátási formát.

Hatósági felkérésre leggyakrabban a gyermekek iskolai mulasztása miatt került sor. Az 50 órát meghaladóan mulasztó tanulók **védelembé vételével** tovább növekedtek a feladatok. Ezzel összefüggésben az eseti gondnoki feladatok is megnövekedtek. Azoknál a családoknál, ahol nem lehetett családtagot eseti gondnokként javasolni, ott a Családsegítő Szolgálat családgyógyozói kerültek kirendelésre a Gyámhatóság részéről.

A védelembé vétel során a gyámhatóság kirendeli a családgyógyozót és a veszélyeztettség megszüntetése céljából, kötelezettségeket állapít meg a családtagokra nézve és kötelezi őket az együttműködésre a gondozási-nevelési terv alapján.

Bárka Gyermekjóléti Központ védelembé vételek számának alakulása az elmúlt 4 év tükrében		
	Családok száma	Gyermekek száma
2009. év	77	130
2010. év	93	168
2011. év	157	218
2012. év	109	164

A Bárka tevékenységi körébe tartozik a **válsághelyzetben levő várandós anyák** segítése, tanácsokkal való ellátása is. Az intézményhez forduló válsághelyzetben lévő várandós anyák jogi-és pszichológiai tanácsadást kapnak, valamint segítséget nyújt a gyermekjóléti szolgálat a családok átmeneti otthonába történő elhelyezésben is.

A Bárka által szervezett gyermek táborok

- Balatonlellel gyermektábor
- Kétybodonyi családi tábor

A korábbi évekhez hasonlóan 2012. évben is szervezett a Bárka gyermektáborokat, az elmúlt évben 54 fő táboroztatására nyílt lehetőség.

A táborok legnagyobb hozadéka:

- A tábor után a gyerekek szívesebben járnak az intézmény többi programjára (gyereknap, egészségnap, játszóház, kirándulások).
- Sokkal együttműködőbbek a segítő kollégákkal (családgyógyozó, fejlesztőpedagógus), lelkesebben vesznek részt a közös munkában, tanulásban, társadalmi felelősségvállalásban.
- A gyermekek lelkesedése, szakemberekhez való kötődése a szülők hozzáállásán, problémamegoldó képességén is sokat változtat. Szívesebben fordulnak segítségért egy olyan emberhez, akivel a bizalmi kapcsolat már kialakult.

- A gyermek, szülő, szakember között egy folyamatos, még eredményesebb kapcsolat alakul ki, melyben a szakember tényleges segítőként és nem pedig a családi élet felborítójaként van jelen.
- A táborban jelenlévő szakembere teljes képet kapnak a családgondozók által ajánlott gyermekről, családkról. Tapasztalataikat beépíthetik a szülőkkel végzett közös munkába

A BÁRKA dolgozói évről évre igyekeznek élménydús, hasznos és nem utolsó sorban sikerekben gazdag programokat nyújtani a klienseknek.

A táborok szervezését, kivitelezését a prevenciós csoport kollégái látják el, mint a többi prevenciós és szabadidős rendezvényt. A gyerekek így nem csak a programokhoz, hanem a programon résztvevő kollégákhoz (családgondozó, fejlesztőpedagógus, utcai szociális munkás) is kötődnek.

Az intézmény programjai közül a táborok a legvonzóbbak a kliensek számára. A tapasztalat szerint a tábor után a gyerekek szívesebben járnak az intézmény többi programjára (gyereknap, egészségnap, játszóház, kirándulások).

A kötődés, a segítségnyújtás, a megértő, toleráns viselkedés hatására a gyerekek és a szülők is sokkal együttműködőbbek a kollégákkal (családgondozó, fejlesztőpedagógus), lelkesebben vesznek részt a közös munkában, tanulásban, társadalmi felelősségvállalásban. A gyermekek lelkesedése nagymértékben hozzájárul a szülők álláspont változásához. Szívesebben fordulnak segítségért egy olyan emberhez, akivel a bizalmi kapcsolat már kialakult. Az esetek többségében a gyermek, a szülő, a szakember között egy folyamatos, még eredményesebb kapcsolat alakul ki, melyben a szakember tényleges segítőként és nem pedig a családi élet felborítójaként van jelen.

A táboroztatásban során elsődleges szerepet kap munkánkban a prevenció és a szocializáció. A családok többsége nem hétköznapi problémákkal küzd. Ezért sokszor a családi minta jellege sem normakövető. A családi táborok alkalmával a szakemberek megismerhetik a családok belső működését, preventív lehetőségeket nyújtva számukra a változáshoz.

Évről évre több olyan család vesz részt a táborozáson, akik már az előző években is voltak. Ilyen esetekben a munkatársak megtapasztalják az elmúlt évek változásait. A változásokról elmondható, hogy pozitívak.

A táborban jelenlévő szakemberek teljes képet kapnak a családgondozók által ajánlott gyermekről, testvérpárról. Tapasztalataikat beépíthetik a szülőkkel való közös munkába.

A 2012-es évben a szociális gyermektábor tíz napos turnusát megbontottuk két öt napos turnusra. Így 16 gyermek helyett 32 gyermek részesülhetett a (balatoni) táborozás élményében, növelve így a segítő szakemberek jelenlétét, hatékonyságát a család életében.

Fejlesztőpedagógiai tevékenység mint prevenció

A Bárka fejlesztőpedagógiai ellátásának célja

- a gyermekek egyéni fejlesztése,
- tanulás-módszertani ismeretek nyújtásával az önálló tanulási szokások kialakításának elősegítése,
- magántanulók felkészítése,
- pótvizsgára való felkészítés,
- az iskolai lemorzsolódás, kimaradás megelőzése.

Azok a gyermekek kapnak segítséget, akik tanulási nehézségeik mellett halmozottan hátrányos helyzetűek, veszélyeztetettek. A cél komplex segítséget nyújtani számukra, egyben támogatva a családgondozó munkáját is.

A munka hatékonyságának meghatározói elsősorban:

- a fejlesztés és iskolai eredmények fenntartása mellett szocializáció elősegítése, magatartási problémák csökkentése,
- együttműködés és bizalmi kapcsolat kialakítása,
- egyéb tanulási nehézségek tovább gyűrűzésének megakadályozása, szakellátás megszervezése,
- magántanulóvá válás során ellátás, nyomon követés és vizsgákra való felkészítés,
- iskolai hiányzások csökkentése, megszüntetése.

Mivel törekszünk a problémák átfogó kezelésére, így más intézmények, pl. nevelési tanácsadók vagy iskolában történő ellátás formáitól a módszerekben, a pedagógiai célokban és feladatokban is alapvető különbségeket figyelhetünk meg. Éppen ezért a feladatvégzést minőségi és nem mennyiségi mutatók határozzák meg elsősorban.

2. Gyermekek napközbeni ellátása

A Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat a 0 – 3 éves korú gyermekek napközbeni ellátására 9 bölcsődei egységgel rendelkező Egyesített Bölcsődét tart fenn. Az 1984-ben alapított Egyesített Bölcsőde önálló jogi személy, részben önállóan működő közszolgáltató közintézmény, amely a képviselőtestület által jóváhagyott éves költségvetés alapján működik.

Működési mutatók

A Budapest Kőbányai Önkormányzat Egyesített Bölcsődék tagintézményeinek száma 9, férőhelyek száma: 648 fő, amiből 24 férőhelyen sajátos nevelési igényű gyermekek korai fejlesztése, fejlesztő felkészítése folyik.

Férőhelyek alakulása 2012. évben

sor- szám	Bölcsőde neve, címe	Férőhelyek száma
1	Fecskefészek Bölcsőde (1106 Gépmadár u. 15.)	96
2	Napsugár Bölcsőde (1104 Mádi u. 127.)	72
3	Apraja Falva Bölcsőde (1108 Újhegyi sétány 5-7)	96
4	Gyermeksziget Bölcsőde (1108 Újhegyi sétány 15-17)	96
5	Cseperedők Bölcsőde (1102 Szent László tér 2-4.)	96
6	Gyöngyike Bölcsőde (1101 Salgótarjáni u. 47.)	36
7	Csillagfürt Bölcsőde (1103 Vaspálya u. 8-10)	48
8	Apró Csodák Bölcsőde (1105 Zsivaj u. 1-3.)	72
9	Szivárvány Bölcsőde (1106 Maglódi út 29.)	36
Összesen:		648

2012. évben a bölcsődei férőhelyek száma változatlan volt, a nyáron kiállított új működési engedélyben a Fecskefészek Bölcsőde férőhely bontása meg lett szüntetve. Ezzel mintegy elébe menve a 2013. januártól életbe lépő törvényi változásoknak, miszerint a bölcsődék nem végezhetnek korai fejlesztést, de sajátos nevelési igényű gyermekek gondozását, nevelését igen.

A külső étkeztetés tekintetében 2012 októberében merült fel az igény a Polgármesteri Hivatal dolgozóinak részéről, hogy a Cseperedők Bölcsődéből vendégétkeztést kívánnak igénybe venni. Az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat Budapest X., XVII, XVIII. Kerületi Intézet engedélye után 2012. november 5-től napi 30 adag vendég ebéd elkészítésére nyílt lehetőség.

2012. évi (egészséges) gyermekek statisztikai adatai:

2010. január 1-től módosult a 15/1998 (IV. 30.) NM rendelet. A bölcsődei csoportban nevelhető, gondozható gyermekek száma 10-ről 12 főre emelkedett. Abban a bölcsődei csoportban, melyben valamennyi gyermek betöltötte a második életévét, legfeljebb 14 gyermek nevelhető, gondozható. A fogyatékos gyermeket is ellátó bölcsődei csoportban legfeljebb 10, a kizárólag fogyatékos gyermeket ellátó bölcsődei csoportban legfeljebb 6 gyermek fejleszhető, gondozható.

2001. – 2012. évi feltöltöttség és kihasználtság %- os mutatói kerületünkben:

Év	Férőhely	Éves Feltöltöttség %- os mutatói	Éves Gondozott gyermekek átlag létszáma	Éves Kihasználtság %- os mutatói	Dec. 31-én Beírt gyermekek száma
2001.	530	101,23 %	372	70,17 %	536
2002.	530	107,06 %	409	77,18 %	564
2003.	530	109,42 %	422	79,65 %	580
2004.	500	110,88 %	424	83,52 %	563
2005.	520	113,50 %	421	84,08 %	580
2006.	520	114,72 %	440	84,56 %	597
2007.	500	119,18 %	436	86,55 %	633
2008.	520	126,56 %	466	92,31%	647
2009.	520	128,32 %	487	93,73%	661
2010.	624	108,31%	476	81,27%	610
2011.	624	99,22%	465	74,48%	612
2012.	624	93,11%	421	67,57%	549

A 2012. december 31-én beíratott gyermekek száma az előző évhez viszonyítva alacsonyabb, ennek oka:

- Az **Apró Csodák Bölcsődé**ben a KEOP pályázat keretében zajló felújítási munkálatok határidejének jelentős csúszása miatt, a bölcsőde egész területét csak szeptember végén vehették birtokba a gyerekek, így a beszoktatás egyhavi csúszással kezdődhetett meg.
- A **Gyöngyike Bölcsőde** a tetőfelújítás időtartama alatt kiköltöztetésre került. A tervezett 2012. szeptember 1-ei visszaköltözés helyett, 2012. október 1-én tudott ismét a saját épületében működni, és megkezdeni az új gyermekek fogadását.

- A **Cseperedők Bölcsődé**ben szintén késve tudták megkezdeni a beszoktatásokat, és fogadni az új gyermekeket, mert az egyik egységükben a Gyöngyike Bölcsőde volt elhelyezve a felújítások időtartama alatt. A normál ütemben történő beszoktatások megkezdése a Gyöngyike Bölcsőde saját épületébe történő visszaköltözése után vált lehetségessé.

A bölcsőde épületének egyre romló műszaki és esztétikai állapota miatt, a szülők közül sokan nem kívánják itt elhelyezni gyermeküket. Az intézmény feltöltődése jelentősen elhúzódik, mert a hirtelen munkába álló, illetve a beköltöző családok gyermekeivel lesz teljes a feltöltöttsége a következő év tavaszára.

Az intézményeinkbe minden nevelési év elején **újonnal** felvételre kerülő gyermekek létszáma mindig más és más. Attól függően változik, hogy a gyermekek közül mennyien mennek el óvodába. Az óvodába menő gyermekek létszámát általában június elején tudjuk meg pontosan, miután az óvodák a szülőket tájékoztatták gyermekeik felvételéről. Az ekkor kialakult óvodába menő gyermekek számának a helyére vesznek fel a bölcsődék új gyermekeket a májusban beíratottak közül. A korcsoportmegoszlást figyelembe véve a bölcsődevezetők kialakítják a szobák létszámát, az oda felvételre kerülő gyermekek névsorát, és tájékoztatják az érintett szülőket.

Abban az esetben, amikor a gyermekről már a beiratkozáskor tudjuk, hogy sajátos nevelési igényű, ezt a szobák létszámának kialakításánál figyelembe kell vennünk. Itt a felvett gyermek létszáma, és így a statisztikája sem fogja a 100%-ot elérni. Ennek oka, hogy a működési engedélyek 12 fős csoportlétszámra szólnak, azonban az egészséges gyermekek között, teljes integrációban maximum 10 főt gondozhatunk-nevelhetünk.

A beiratkozáson azonban gyakran csak a szülő vesz részt, a gyermekeket nem hozzák el, illetve ha elhozzák, akkor a babakocsiban ülő, idegen helyen lévő gyermekről nem állapítható meg, hogy a fejlődésében probléma merült fel. A spontán integráció kiküszöbölhetetlen, hiszen sok probléma a beszoktatás után kerül felszínre.

Azokban az esetekben ahol spontán integráció történt, a csoportszobákba felvett gyermekek létszáma meghaladja a 10 főt, hiszen már júniusban döntés született a felvett gyermekekről, a probléma felszínre kerülése után gyermeket már nem tanácsolunk el a bölcsődéből.

2010. év elejéig a bölcsődék magas **feltöltöttséggel** (kb. 130-140%-al) üzemeltek, 2010. április 30-tól a jogszabályi változás, a 15/1998 (IV. 30.) NM rendelet 40. § (2) pontja szerint a bölcsődei csoportban nevelhető, gondozható gyermekek száma 10-ről 12 főre emelkedik.

2012. május 31-én az intézményekben a 624 férőhelyen 653 gyermek volt felvéve, ami 104,53 %-os feltöltöttséget jelent.

2012 őszétől a bölcsődei férőhelyek iránti érdeklődés kisebb mértékű volt az előző évek hasonló időszakához képest. Ennek oka többféle lehet:

- 2012. március 1-óta bevezetésre kerülő TAJ alapú online nyilvántartás a KENYSZI, aminek következtében kiderül, ha a szülő Gyed mellett járhatja bölcsődébe gyermekét, és ennek következtében a Gyed folyósítása megszűnik.
- A gondozási díj bevezetésének lehetősége kedvezőtlenül hat a beiratkozási kedvre.
- Mivel a bölcsődés korú gyermekek száma nem csökkent a kerületben, így valószínűsíthető, hogy kevesebb édesanya tud visszamenni dolgozni.

Bölcsődéinkbe a szülői munkáltatói igazolás birtokában jelentkező gyermekek ellátását 2012 őszén minden esetben biztosítani tudtuk.

Az egyre szűkülő anyagi források, valamint az a tény, hogy a kerületben jelentkező igényeket a bölcsődei férőhelyekkel el tudjuk látni, indokoltá tették a Családi Napközikkel kötött szerződések átgondolását.

A családi napközikkel kötött ellátási szerződések felülvizsgálatáról szóló 411/2012. (X. 18.) KÖKT határozatával a Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselőtestülete a BEGOHOME Családi Napköziket Üzemeltető Nonprofit Kft.-vel (1103 Budapest, Kis Gergely u. 3.) és a Kis Cimborák Nonprofit Kft.-vel (1108 Budapest, Szegély u. 3.) kötött családi napközik működtetésre vonatkozó ellátási szerződéseket 2013. június 15. napjával felmondja.

A Borsika Családi napközivel kötött szerződés továbbra is folyamatos, mivel az a kerület olyan részén nyújtja szolgáltatását, ami nincs lefedve bölcsődével és folyamatosan magas az igény az ellátás iránt.

Az együttműködésünk továbbra is folyamatos mindhárom üzemeltetővel, a kisgyermekes családok érdekeit szem előtt tartva.

Családi napközi neve	Működése kezdete	Felvehető gyermekek száma	2012. december 31-én felvett gyermekek száma
Mamavár	2009. szeptember 1.	7 fő	7 fő
Apróvár	2010. június 11.	4 fő	4 fő
Borsika	2009. november 1.	7 fő	7 fő
Borsika Kuckó	2010. június 1.	5 fő	5 fő
Kis Cimborák	2010. szeptember 1.	7 fő	6 fő
Cim-Cimborák	2011. május 2.	7 fő	5 fő
Összesen:		37 fő	34 fő

Sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása:

2012-ben a 0-6 éves sajátos nevelési igényű gyermekek bölcsődében történő rehabilitációs és rehabilitációs célú nevelésére és gondozására, valamint korai fejlesztésére egyaránt lehetőséget adott a gyermekvédelmi- és a közoktatási törvény is.

A sajátos nevelési igényű gyermekek korai fejlesztése, fejlesztő felkészítése a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény bölcsődére vonatkozó átmeneti rendelkezése szerint - 96. § (5) bekezdés - 2012. december 31-éig folyhat bölcsődei gondozás-nevelés keretein belül.

2013. január 1-jétől kizárólag külön erre a célra létrehozott köznevelési intézmény – Klebelsberg Intézményfenntartó Központ - irányításával végezhető. Ennek értelmében **2013. január 1-től a bölcsőde a sajátos nevelési igényű gyermekek rehabilitációját és rehabilitációját nem, kizárólag nevelését-gondozását végezheti.**

A kerületünkben a Fecskefészek Bölcsődében Korai Fejlesztő Központ működik, ahol a sajátos nevelési igényű gyermekek teljes és részleges integrációban vannak elhelyezve. A bölcsőde 2 csoportszobájában részleges integrációban, 6 csoportszobájában pedig teljes integrációban fogadják a sérült gyermekeket.

A bölcsődékben részleges és teljes integrációban gondozott gyermekek korai fejlesztését, valamint az ambuláns ellátás során a fejlesztő foglalkozásokat négy szakemberrel biztosítják. Egy fő gyógypedagógus, egy fő logopédus, két fő konduktor biztosítja mind az egyéni, mind a csoportos fejlesztéseket.

A Kőbányai Korai Fejlesztő Központ nagyon jó tárgyi környezettel, tágas fejlesztő szobákkal rendelkezik, ahol a minőségi tárgyi- és személyi feltételnek köszönhetően, új szolgáltatásként ambuláns formában történő korai fejlesztést is tudunk biztosítani a rászorultaknak.

2012. év során 56 esetben jeleztek a kerületi kisgyermeknevelők, védőnők vagy a szülők problémát, ebből 23 gyermek került Korai Fejlesztő Központunkba fejlesztésre (bölcsődei vagy ambuláns ellátás formájában), 16 fő került más intézménybe (pl.: Nevelési Tanácsadó, Beszédjavító Intézet, Gyermekneurológia, Vadaskert Kórház, Audiológia, TKVSZRB, Mozgásvizsgáló Bizottság).

15 esetben elegendőnek ítélték a szakemberek, hogy otthoni fejlesztési javaslatokkal lássák el a szülőket, és 2 esetben nem volt együttműködő a szülő, így a megfelelő segítséget nem tudták megadni számukra.

2011-ben is hasonlóan az előző évekhez, lehetőség volt a sajátos nevelési igényű gyermekeknek kutyaterápiás foglalkozást biztosítani. A kutyát a gyerekek szeretik, könnyen teremtenek kapcsolatot vele. Az állat a kevésbé mozgékony, vagy visszahúzódebb gyermekeket is motiválja, cselekvésre készíti. A gyermekek életkoruk és fejlettségi szintjük alapján több csoportban vesznek részt a foglalkozásokon. A terápia során játékos formában kerül sor a nagymozgások és a finommotorika, a testséma és a téri orientáció, illetve a kommunikációs és szociális készségek fejlesztésére, a tanult képességek alkalmazására. A szakemberek célja, hogy a kutyaterápiával pozitív hatást érjenek el a gyermekek fejlődésében.

A Fecskefészek Bölcsőde 2011 szeptemberétől minden eddiginél nagyobb létszámú sajátos nevelési igényű gyermeket lát el. Ennek egyik oka az évről-évre tapasztalható növekedő igények száma, a másik pedig, hogy kis számban - összesen 13 gyermeket- sikerült továbbadni másik intézménybe a fejlesztett gyermekeket.

Az elmúlt években jelentkező egyik, és jellemző probléma, hogy a kerületben élő autista gyermekek nem találnak befogadó intézményt, így nem tudjuk őket 4-5 éves korukban sem óvodába küldeni. A jó intellektusú autista gyermekeket nem lehet nagy létszámú csoportba integrálni, így az óvodai ellátásuk nem megoldott a kerületben. A szülők más kerület óvodáinak csoportjaiba próbálják meg bejuttatni gyermeküket. Ezek a próbálkozások csak ritkán járnak sikerrel, hiszen minden kerületben az ott lakók élveznek előnyt, és az autista csoportokba bekerülni szinte lehetetlen.

Tanév	Részleges integrációban ellátott gyermekek száma	Teljes integrációban ellátott gyermekek száma	Ambuláns formában ellátott gyermekek száma	Összes sajátos nevelési igényű gyermek
2010/2011	12	8	7	27
2011/2012	12	14	6	32
2012/2013	16	7	11	34

A táblázatban jól látható az évről évre növekvő igény, aminek következtében a 4 fő gyógypedagógus nem tudta megfelelően ellátni a fejlesztést. Szembesültünk azzal a problémával is, hogy egyre nagyobb számba jelentkeztek autisztikus tüneteket mutató gyermekek. Mindkét probléma megoldására -2011 decemberében – tett javaslatunkat a Tisztelt Képviselő-testület a 999/2011. (XII. 15.) határozatával elfogadta. Ebben a határozatban a Képviselő-testület felkéri a Polgármestert, hogy a 2012. évi költségvetés készítésekor vizsgálja meg a Kőbányai Fecskefészek Bölcsőde Korai Fejlesztőjében egy fő

gyógypedagógus álláshely bővítésének a lehetőségét. A Polgármester Úr felülvizsgálata után 2012. május 1-től megkaptuk az engedélyt az 5. gyógypedagógus álláshelyre.

2011/2012-es nevelési év beszoktatási időszakának tapasztalatai alapján mondhatjuk el, hogy a teljes integrációba bekerült magatartási-viselkedési problémákkal, illetve autisztikus tünetekkel rendelkező gyermekek beintegrálása nem zökkenőmentes. A felvétel előtti egyéni megfigyelések alkalmával nehéz megjósolni, hogy a gyermek a csoportban hogyan fog „működni”, így nem ritka hogy a napirend elsajátítása, a csoport szabályainak betartása, a társakkal való megfelelő kapcsolatfelvétel, illetve az önellátási tevékenységek elsajátítása jóval nehezebb feladatot jelent, mint azt gondolnánk. Még a relatíve kis létszámú bölcsődei csoportban is komoly megterhelést jelent ezen gyermekeknek, a beilleszkedés.

Ettől a tanévtől az ilyen típusú sérültséggel rendelkező gyermekek lehetőség szerint kezdetben részleges integrált csoportba kerülnek, ahol az alacsonyabb létszám, nyugodtabb légkör, a kedvezőbb gondozónő-gyermek arány mellett könnyebben elsajátíthatják a napirendet, önellátási feladatokat, hozzászokhatnak a közösséghez. Természetesen a célunk továbbra is az, hogy amikor a gyermek már elér egy bizonyos fejlettségi szintet, átkerüljön a teljesen integrált csoportba.

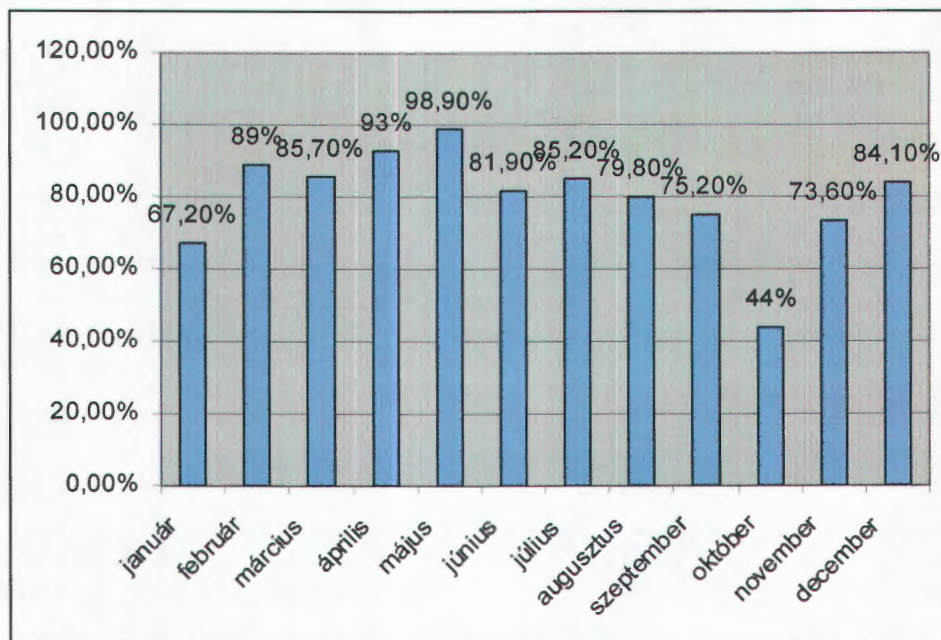
A Fecskefészek Bölcsődében 2012 szeptemberétől a két már meglévő részleges integrációs csoport mellett, a fenti határozat értelmében egy harmadik csoportot is létrehoztunk. Ebbe a csoportba autista gyermekek járnak.

3. Gyermekek átmeneti gondozása

Az ellátásra vonatkozó adatok:

A Gyermekek Átmeneti Otthonában továbbra is a kőbányai gyermekek átmeneti gondozására kerül sor. A férőhelyek száma: 12 fő, átlag férőhely kihasználtság a 2012. évben 9,6 fő volt.

Férőhelyek kihasználtsága 2012. évben

Az Otthonban az átmeneti gondozásában részesített gyermekek száma: 54 fő volt. Az év során ideiglenes gondozásnak megfelelő ellátásban részesítettünk egy fiatal felnőttet is, aki két hónappal múlt el 18 éves, és kiskorú testvérével jelentkezett az otthonba az apa bántalmazása miatt.

Az átmeneti gondozás 18. életév betöltéséig nyújtható, így a fiatal felnőtt ellátása nem szerepel a statisztikai adatokban, de szükségszerűséből, hogy a fiatal ne kelljen utcára vagy hajléktalan személyek ellátásába küldeni, meg kellett tenni.

Az október hónap alacsony kihasználtsága nagymértékben a KMOP-5.1.1/A-09-2f-2011-0001 jelű „A kőbányai Kis-Pongrác lakótelep szociális célú városrehabilitációja” ERFA finanszírozású projekt keretében megvalósított tetőfelújítás miatt történt elköltözésnek tulajdonítható.

Az előző évekhez viszonyítva az Otthon kihasználtsága a 2012. évben közepes mértékű volt. 2012. évben bevezetésre került az NRSZH Tevadmin Rendszer, ami az ellátásban részesülők napi szinten történő nyilvántartását és jelentését írja elő. Az Otthonban egy személy jogosult és köteles a jelentési kötelezettségnek eleget tenni.

A 2012. év során 54 gyermeket láttunk el, ebből 8 ellátás az előző évről húzódott át, 46 gyermek ellátása pedig az év során indult. Az ellátottak fele 3-14 év között, fele 14-18 év közötti gyermek volt. A nemek aránya kissé eltolódott: 60%-ban fiúk, 40%-ban lányok kerülnek az Otthonba.

Az átmeneti gondozásban töltött idő az ellátottak kétharmadánál nem haladja meg a három hónapot, az ellátottak egyharmadánál pedig 4-10 hónapig tartott. Arányosan csökken az esetek száma a bent töltött idő függvényében. Egy éve tartó vagy azt meghaladó gondozásra nem került sor.

2012. év során az előző évekhez képest magas volt az ideiglenes gondozások száma (9 eset). Ebből 3 gyermek esetében az ellátást eleve a hatósági intézkedés foganatosításáig kellett tervezni (1-2 nap), mindhárman szakellátásba kerültek (ideiglenes hatállyal - IH).

3 gyermek és egy fő fiatal felnőtt a készenléti telefonszolgáltatáson keresztül családi konfliktus, illetve bántalmazás okán kérte ellátását (két gyereket az anya hozott, kettő magától jelentkezett). A családi konfliktus enyhülése után a gyermekek az anyával távoztak olyan családtaghoz, aki vállalta a védelmüket. A bántalmazás okán bekerült gyermek a Gyámhatóság döntése értelmében más családtaghoz került ideiglenes elhelyezésre (ahová a fiatal felnőtt testvér is követte).

Egy gyermek az iskola közvetítésével kérte a gyámtól való kiemelését, bántalmazás, illetve családi konfliktusok okán. Gyámhatóság szakellátásba helyezte (IH).

Egy gyermek utcai szociális munkások közvetítésével került be az ideiglenes gondozásba erősen ittas, kiszámíthatatlan törvényes képviselő mellől. Két nap múlva otthonába távozott. Egy gyermeket pedig az óvoda hozott be, mivel messze a zárási időn túl sem vitték haza a törvényes képviselők. Másnap a törvényes képviselővel távozott.

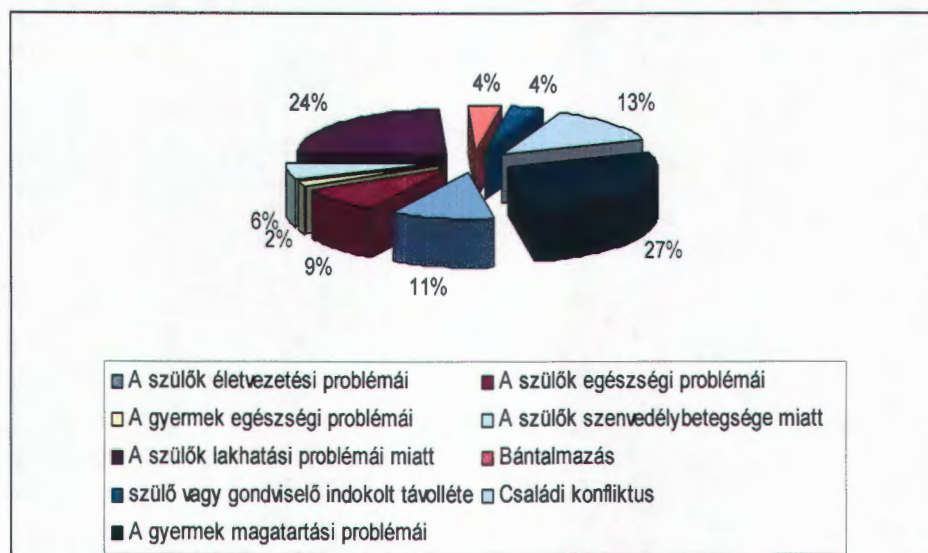
Egyetlen ideiglenes gondozást sem követett átmeneti gondozás, az ellátottak három nap alatt, 72 órán belül elkerültek az átmeneti otthonból.

Magas volt a két éven belül újra ellátottak száma: 10 fő, az ellátottak 18,5%-a. Ebből 7 gyermek otthonába távozott újra, míg három gyermek esetében szakellátásba való beutalásra került sor.

Az év során, akárcsak a korábbi években, az ellátás kezdeményezői leggyakrabban a Gyermekjóléti Központ család gondozói voltak. A Gyámhatóság általi kezdeményezés gyakran a védelembe vétel során történő kötelezést jelentette. A védelembe vettek száma

magas: 54 gyermekből 21 volt védelembe véve, vagy a gondozás alatt lett védelembe véve. Ha az ideiglenes gondozást nem számítjuk, az átmeneti gondozásban részesülők majdnem fele védelembe vett gyermek volt. A védelembe vettek egy része eleve kötelezve volt az ellátás igénybevételére, az ő esetükben nem beszélhetünk önkéntességről.

Az ellátottak száma az elhelyezést kiváltó probléma típusa szerint

2012. során, akárcsak az előző években, az ellátást leggyakrabban a gyermek magatartási problémái miatt igényelték. A magatartási problémákkal küzdő gyermekek esetében elmondható, hogy a tünetük mögött igen súlyos családi problémák, a szülők konfliktusai, válása, betegségei (többnyire pszichés betegségei), fogyatékoságai, személyiségzavarai húzódnak meg, gyakran hosszú évek óta.

A Gyermekek Átmeneti Otthonának munkatársai az év során igyekeztek az ellátottak számára érdekes, fejlődésüket szolgáló, a szabadidő kulturált eltöltését célzó programokat szervezni. Elsősorban a nyár folyamán szerveztek ilyen jellegű programokat, tábortokat:

1. Gyermektábor 2012.07.14 - 07.23 között, a Kőrösi Csoma Sándor Kőbányai Kulturális Központ által fenntartott táborban Balatonlellén, Úszó u. 1-3.
2. Családos tábor 2012.07.05- 07.11 között az Ifjúság és Családjogvédő Egyesület által fenntartott nyaralóban Balatonlellén, Rákóczi út 4.
3. Adler Alapítvány (1114 Budapest, Villányi út 9.), a KMOP-5.1.1/A-09-2f-2011-0001 A kőbányai „Kis-Pongrác” lakótelep szociális célú városrehabilitációja című városrehabilitációs projekt keretében elkülönített Programalap felhasználásával megvalósuló „Ifjúságfejlesztés, kortárssegítő programok”, elnevezésű mini-projekt keretében- Pályázati azonosító szám: KIVF-1.2/ST-11, “Mindent lehet másképp is” címmel - nyári tábort szervezett és bonyolított le. Ezen részt vettek az Átmeneti Otthon ellátottjai is, együtt a telepen élő gyermekekkel, 2012.07.29.-2012.08.04. között, a Sport Beach&Camping-ben (Gárdony, Harcsa u. 2.)
4. Adler Alapítvány szervezésében csoportfoglalkozásokra került sor 2012. szeptemberétől a Pongrác telepen kialakított közösségi házban, a fentebb említett pályázat keretében:
 - kreatív csoport kortárs önkéntesek bevonásával – heti rendszerességgel
 - pszichodráma csoport heti rendszerességgel

- szülőcsoport havi rendszerességgel

5. Kőbányai Kábítószerügyi Egyeztető Fórum pályázatának keretében az Életre Való Egyesület szervezésében és kivitelezésében drogprevenációs kisfilm készítő műhely működött.

A gyermekgondozási formák változása az átmeneti gondozás végével

Átmeneti gondozás 2012. december 31-én	10 fő
Átmeneti gondozás más intézménybe (Családok Átmeneti Otthona)	6 fő
A gyermek más hozzátartozóhoz került	4 fő
A gyermek a törvényes képviselővel távozott	27 fő
A gyermek szakellátásba került	5 fő
Egyéb (kollégium)	2 fő
Összesen:	54 fő

A gyermekek több mint fele otthonába távozott a törvényes képviselővel, 5 gyermek nem térhetett vissza az eredeti családjába, esetükben ideiglenes hatályú elhelyezést rendelt el a hatóság.

Az 54 ellátott 37 családból került be. Az előző évekhez hasonlóan magas a gyermeküket egyedül nevelő szülők száma, 5 gyermeket az apa, 31 gyermeket az anya és mindössze 12 gyermeket nevelnek a szülők együtt. 5 gyermeket gyám nevelt.

A családok jövedelme alacsony, gyakori, hogy nehéz körülmények között élnek. A munkalehetőség hiányát és az albérleti nehézségeket említik leginkább. Egyre gyakrabban próbálnak külföldön munkát vállalni. A 2012. év során 7 szülő vállalt munkát, illetve tért vissza külföldről. A személyi térítési díjak, bár gyakran késve, de többnyire befizetésre kerültek. A 2012. év során befizetett személyi térítési díjak összege: 628 381 Ft.

2012. év során önkéntesek foglalkoztatására is sor került éjszakai ügyelet formájában az éjszakai gyermekfelügyelőkkel párhuzamban.

Október hónap folyamán sor került a padlástermek felújítására, a tetőszerkezet kicserélésére. A munkálatok alatt az Átmeneti Otthon elköltözött a Mentőállomás székhelyére. Ebben az időszakban az ellátást csökkentett üzemmódban biztosítottuk, csak azok számára nyújtottuk, akiknek erre feltétlenül szükségük volt. Azokban az esetekben, ahol az ellátásra nem volt „égetően szükség”, és mód volt a várakozásra, ott kértük a türelmüket a visszaköltözésig.

Az éjszakai nem éber ügyelet ellátására további önkéntesek bevonását tervezzük.

Az Adler Alapítvány, a KMOP-5.1.1/A-09-2f-2011-0001 A kőbányai „Kis-Pongrác” lakótelep szociális célú városrehabilitációja című projekt keretében elkülönített Programalap felhasználásával megvalósuló „Ifjúságfejlesztés, kortárssegítő programok”, elnevezésű mini-projekt keretében- Pályázati azonosító szám: KIVF-1.2/ST-11, “Mindent lehet másképp is” tovább folytatódik 2013. év során.

A Kisfilmkészítő műhely tovább folytatódik az Emberi Erőforrások Minisztériuma KAB - ME-12-7936 Drogprevenációs Kisfilmkészítő Műhely a Bárka Kőbányai Szociális és Gyermekjóléti Központ – Gyermek Átmeneti Otthonában és a Kőbányai Roma Önkormányzat Együttműködésében a kőbányai fiatalok részére – pályázat keretében.

Az Adler Alapítvánnyal szoros együttműködést tervezünk, minél több pályázati forrás felkutatása érdekében, a szabadidős programok palettájának gazdagítása céljából.

A táborok további szervezését, folytatását, a sporttevékenységek bővítését látnánk célszerűnek.

IV. A felügyeleti szervek szakmai ellenőrzéseinek tapasztalatai

A gyámhatósági, illetve a gyermekvédelmi területen 2012. évben végzett szakmai ellenőrzés tapasztalatai:

A Bárka Kőbányai Szociális és Gyermekjóléti Központban 2012-ben nem volt szakmai ellenőrzés, csak a Polgármesteri Hivatal belső ellenőrzésére került sor.

Budapest Főváros Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala 2012. évben nem végzett ellenőrzést a Kőbányai Egyesített Bölcsődékben (2011. októberében voltak utoljára). Az Egyesített Bölcsőde vezetője rendszeresen tart a telephelyeken szakmai ellenőrzéseket, valamint a gazdasági szabályzatban foglaltak alapján pénzügyi ellenőrzést is.

A 2011. októberi ellenőrzés vizsgálati megállapításai között szerepel, hogy a bölcsődei csoportok létszámai megfelelnek a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 40. § (2)-(4) bekezdésben foglaltaknak. Az intézményekben betartják a gyermekek életkorára vonatkozó szabályokat. Az Egyesített Bölcsődék intézményvezetője, helyettese, valamint a bölcsődevezetők rendelkeznek a jogszabályban előírt, szükséges végzettséggel. A megteendő intézkedések között szerepel, hogy az intézményvezető-helyettesnek szakvizsgát kell tennie és a házirendek jóváhagyásánál az érdekképviseleti fórum egyetértése szükséges.

V. Rendőrségi adatok, bűnmegelőzés:

Az elmúlt év során bűncselekményben érintett kiskorú összesen 389 fő volt, ebből 108 fő lány, ebből összesen 342 fő fiatalkorú és 47 fő gyermekkorú volt. Gyanúsítottként összesen 112 fő került büntető eljárásba, ebből 83 fiú, és 29 lány, amiből 16 fő gyermekkorú volt. A legfőképpen (telefon) lopások illetve rablások érintik sértetti oldalon, valamint, hogy az esetek többségében az elkövetői kör is ebből a korosztályból kerül ki.

	Életkor szerinti megoszlás		Összesen	Nemek szerinti megoszlás	
	fiatalkorú	gyermekkorú		fiú	lány
Bűncselekmény	342	47	389		108
Gyanúsított		16	112	83	29
Szabálysértés	12	5	17	12	5

Elkövetői oldalon jellemző a bolti lopás, mind a fiúk, mind a lányok körében, a lányoknál szinte az egyetlen elkövetői magatartásformaként jelenik meg ez a bűncselekményfajta. Megfigyelhető tendencia, hogy egyre fiatalabb korra tevődik az elkövetővé válás a fiatalok körében. Jellemző, hogy a 14-15 éves korosztály adja ki a bűncselekmény elkövetői körének túlnyomó részét, de a tavalyi év során 9 éves gyermek is megjelent csoportosan elkövetett vagyon elleni bűncselekmény elkövetésében, és 11-12 éves garázdaság elkövetésében, valamint tudatmódosító-szer használatának gyanújával.

Mindezekre figyelemmel a kerületi fiatalok számára szervezett bűnmegelőzési foglalkozásokon, kiemelt helyet kapott az ilyen irányú bűncselekmények megelőzési lehetőségeiről tartott felvilágosítás és részletesen foglalkoztunk az ilyen jellegű bűncselekmények büntetőjogi következményeivel. A kapitányság bűnmegelőzési előadója a kőbányai iskolákban lebonyolított programok során kiemelt figyelmet fordít a gyermekkorú-

és fiatalok felkészítésére, hogy elkerülhessék az áldozattá- vagy bűnelkövetővé válás esélyeit.

A 2012. évben a rendőrség képviseletében egy D.A.D.A. oktató közreműködésével öt általános iskola, összesen 32 osztályában zajlott a rendőrség biztonságra nevelő oktatási programja, amelyet minden érintett intézmény hasznosnak és fontosnak értékelt.

Az elmúlt év folyamán két általános iskola teljes felső tagozatos osztály állományában került sor ilyen témájú bűnmegelőzési foglalkozás megtartására, összesen 260 főt érintve. Továbbá két középiskolában a 9. évfolyamos osztályoknak tartottak a szakemberek bűnmegelőzési órákat az őket érintő bűncselekmények vonatkozásában, amivel összesen 390 tanulóhoz jutottak el.

A nyár folyamán a kerületben működő mindkét nyári napközis táborban (KÖSZI tábor, Szent György hittanos tábor) több alkalommal tartott a rendőrség fél napos interaktív bűnmegelőzési programot bemutatókkal, előadással, filmekkel, közös játékkal. (410 fő résztvevővel)

A nyári programokhoz a Kőbánya Közbiztonságáért Közalapítvány támogatása révén minden, a programban részt vevő gyermek, különféle - a témához kapcsolódó - ajándékot kapott. (baseball sapka, golyóstoll, fényvisszaverő karszalag, fényvisszaverő kulcstartó).

A Bárka Szociális és Gyermekjóléti Központ szervezésében megtartott tematikus napon az év során két alkalommal voltak jelent a rendőrség emberei saját bűnmegelőzési programmal (tudatmódosító szerek hatásai, következményei témában.) Mindkét alkalommal külön foglalkozás lett szervezve az érintett fiataloknak, valamint családtagjaiknak.

Így az elmúlt évben összesen 860 fő általános, - és 440 fő középiskolás kapott bűnmegelőzési ismereteket.

A körzeti megbízottak és iskola rendőrök folyamatos kapcsolattartással, konzultációs alkalmakkal, egészségnapokon szervezett programokkal segíti a kerületi iskolákban felmerülő problémák hatékony megoldását. A rendőrség aktívan képviselteti magát a Kábítószer Egyeztető Fórum (a továbbiakban: KEF) helyi szervezetének munkájában is, ahol szintén kiemelt figyelemmel kezeli a kiskorúak felé irányuló prevenciós munkát a programok szervezésében. Az elmúlt év folyamán pályázati keretben a kábítószer ellenes világnap alkalmával fiatal táncosok részvételével "Drognélküli tiszta élet" címmel flesh mob került megszerzésre a kerület két forgalmas pontján.

A bűncselekmény miatt látókörbe kerülő kiskorúak- fiatalok vonatkozásában mindig megtörténik a jelzés megküldése a jelzőrendszer érintett szervei felé. Az ilyen ügyekben oda-vissza történő információ áramlás, együttműködés gyakorlata további finomításra szorul, annak érdekében, hogy minden érintett fél számára hatékony lehessen.

Fontos lenne részleteiben is ismerni, hogy az együttműködő szervezetekben kinek milyen hatáskörei, illetékességei vannak, így könnyebben tervezhető, hogy kivel milyen együttműködési, egymást segítő lehetőségekkel lehet számolni.

Fontos cél, hogy a kiskorúak, fiatalok kriminalizálódása ellen minden érintett lehetőségei szerint minél többet tegyen.

A korosztály körében napirenden kerülnek napvilágra, fogalmazódnak meg olyan kérdések, problémák, amikre szakszerű válaszokat kell tudni adni az őket körülvevő, velük felelősen foglalkozó felnőtteknek. Ilyenek az internetezés, számítógépezés, a társasági oldalakon való jelenlét kapcsán felmerülő kérdések - veszélyek, a különféle tudatmódosító szerek gyors

terjedése a köreikben, vagy a különféle agresszív magatartási formák egyre sűrűbb felbukkanása.

VI. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében nyújtott alapellátási formák:

Az önkormányzat a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi alapellátások közül a családok átmeneti otthona szolgáltatást civil szervezetekkel – RÉS Szociális és Kulturális Alapítvány, Anyaoltalmazó Alapítvány - együttműködve biztosítja.

A RÉS Alapítványnál 2008. január 1-től 6 család elhelyezésére van ellátási szerződés, és a jó együttműködés jegyében az ellátási szerződést újabb 5 éves időtartamra meghosszabbította önkormányzatunk.

A X. kerületből az esetek többségében a Gyermekjóléti Központ kezdeményezte a családok elhelyezését bántalmazás, családi konfliktus, kilakoltatás, lakásárverezés, albérlet elvesztése miatt. Az ellátottakra jellemző, hogy elsősorban hátrányos helyzetű, a társadalom perifériáján élő, többgyermekes, munkanélküliséggel küszködő, alacsony iskolai végzettségű családok.

A Gyermekjóléti Központnak a következő civil szervezetekkel van együttműködési megállapodása:

- Alapítvány a Kőbányai Családokért – családi programok, táborok támogatására
- Gyermekmosoly Alapítvány – gyermekprogramokban, csoportokban önkéntes tevékenység végzése
- Remény Magyarországért Alapítvány – rendezvények lebonyolításában önkéntes tevékenység; családoknál, Átmeneti Otthonban tisztasági festés
- Baptista Szeretetszolgálat Utcafront Csoport – adományosztás, közös utcai szociális munka drogfogyasztó gyerekek esetében
- Félúton Alapítvány – alkoholbeteg vagy túlzott alkoholfogyasztó szülő megsegítésére

Együttműködési megállapodás nélkül is jó volt az együttműködése az intézményeknek alkohol és droproblémákkal küzdők esetén a TÁMASZ Ambulanciával és a Baptista Szeretetszolgálattal.

A kőbányai intézmények szociális és gyermekvédelmi tevékenységet folytató civil szervezetekkel, alapítványokkal rendszeresen együttműködtek.

A kerületben működő civil szervezetek az elmúlt évben is letették a voksukat amellet, hogy lelkiismeretesen és fáradságot nem kímélve továbbra is a fiatalokkal, a fiatalokért és a fiataloknak fogják szentelni a munkájukat.

A kerületi gyermekvédelemben részt vevő civil szervezetek:

- Kőbányai Diáktanács
- CIKK (Civil Ifjúsági Kör Kőbányáért) Egyesület
- Radar Iroda
- Kerületi Gyermekvédelmi Munkaközösség

A prevenció elképzeléseket illetően további cél a kerületi sport, és szabadidős tevékenység választékának bővítése, a pszichológusi, gyermek pszichiátriai szakemberek bevonása a

gyermekvédelembe. Ez nem kizárólag az önkormányzati feladatként jelenik meg, hanem minden civil kezdeményezést, alapítványt be kell vonni a komplex megvalósítás érdekében.

VII. Jövőre vonatkozó célok, elképzelések:

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- Folyamatos cél a támogatások szinten tartása, az ellátások színvonalának megtartása, emelése, pénzbeli és természetbeni ellátások esetében az ellátás reálértékének megtartása, vagy legalábbis kismértékű csökkenése.
- Cél a célzottság növelése. Törekedni kell arra, hogy a legrászorultabb családok hatékony segítséget kapjanak.
- A kerületi sajátosságokra, igényekre való reagálás, válasznyújtás a tipikus problémákra.
- Továbbra szoros szakmai együttműködés fenntartása az érintet kerületi intézményekkel.

Gyermekjóléti ellátás:

Évek óta hosszávú céljaink között szerepel a gyermek- és ifjúságvédelmi szempontból a veszélyeztetettség megelőzése, és az iskolai szociális munka kiterjesztése. A folyamat középpontban a gyermek, szülő, valamint a gyermek, szülő és iskola kapcsolata áll. A szülők gondolkodását, szemléletét, és az iskolával kapcsolatos elvárásaikat kívánjuk formálni. Célunk, hogy olyan gyermekek kerüljenek ki az iskola falai közül, akik ismerik magukat és képesek saját, és környezetük szociális problémájának megoldására.

Továbbra is kihívást jelent a 14-18 éves korosztály beilleszkedési, magatartási, szocializációs problémáinak a kezelése. A jelenlegi gyermekvédelmi rendszerben nincs biztosítva ezen korosztály számára a megfelelő szolgáltatásokkal támogatott háttér.

Bár az elmúlt években sokat javult a kerületi gyermekvédelmi tevékenység, de még sok feladat áll előttünk. Az elkövetkezendő időszakban is erősíteni kell a területen dolgozó szakemberek közötti együttműködést; szakmai ismereteik bővítésére folyamatos képzésekre, előadásokra van szükség.

Gyermekek napközbeni ellátása - bölcsődei ellátás:

Az Egyesített Bölcsőde mindenkor szakmai célja, hogy az otthon melegéhez, nyugalmához hasonló légkörben tölthessék a kicsik napjaikat.

Mínedhez elengedhetetlen a személyi és tárgyi feltételrendszer minőségi biztosítása:

- állandó, szakképzett és elkötelezett személyzet,
- esztétikus környezet, elegendő hely, játék, biztonság, kifogástalan ételmezés.

A továbbképzés folyamatosságára a szakmai munka emelése érdekében szükség van.

Nagy hangsúlyt kell fordítani az adminisztrációra, a munkarendek - napirendek összehangolására, mely hiányosságok megszüntetése a következő évben vár megvalósításra.

Továbbra is kiemelt szakmai szempont, hogy a szolgáltatások gyakorisága és minősége nem vezethet az alapellátás színvonalának legkisebb csökkenéséhez sem.

Gyermekek átmeneti ellátása

A Gyermekek Átmeneti Otthonában a jobb kihasználtság érdekében folyamatban van a férőhely bővítése 2 fővel. A betegszoba átalakítása teszi lehetővé ezt a bővítést egy anya és gyermeke fogadására. A működési engedély módosítását a fenntartó megkérte a Kormányhivataltól, az ügyintézés folyamatban van.

Ezzel párhuzamosan az „Összefogás Kőbánya családjaiért!” című TÁMOP-2.4.5-12/4-2012-0008 jelű pályázat megvalósítása során lehetőség lenne helyettes szülők (és nevelőszülők) kiképzésére, akik – ha a jogszabály 2014. januárjától életbe lép – fogadhatják a 0-12 éves korú átmeneti gondozott gyermekeket, továbbá nevelőszülőként a Kőbányáról a szakellátásba kerülő átmeneti nevelt gyermekeket. Ez utóbbi cél azért is előnyös, mert jelentős mértékben megsegítené a gyermek és a vérszerinti szülő kapcsolattartását, valamint a hazagondozást.

A férőhelyek növelése lehetőséget adna más kerületekkel való ellátási szerződés megkötésére, a jobb kihasználtság érdekében. A budapesti kerületek jelentős részében nem működik gyermekek átmeneti otthona. Az ellátás kötelező feladat a 20 000 főt meghaladó települések esetében. A bővítés után 4-6 férőhely kisorszódására lenne lehetőség.

Bűnmegelőzés:

A jövőre vonatkozóan fontos cél, hogy a kiskorúak, fiatalkorúak kriminalizálódása ellen minden érintett lehetőségei szerint minél többet tegyen.

A korosztály körében napirenden kerülnek napvilágra, fogalmazódnak meg olyan kérdések, problémák, amikre szakszerű válaszokat kell tudni adni az őket körülvevő, velük felelősen foglalkozó felnőtteknek. Ilyenek az internetezés, számítógépezés, a társasági oldalakon való jelenlét kapcsán felmerülő kérdések - veszélyek, a különféle tudatmódosító szerek gyors terjedése, a designer drogok iránti nagy kíváncsiság megjelenése a köreikben, vagy a különféle agresszív magatartási formák egyre sűrűbb felbukkanása.

A jelzőrendszer különféle intézményei révén többféle szakmai program is működik a kerület különféle oktatási intézményeiben. Célszerű lenne, ha ezekről a program lehetőségekről az önkormányzat egy adatbázist hozna létre, amiből igény szerint az oktatási intézmények választhatnak, szükségük szerint igényelhetnek. (Pl. Rendőrség DADA program, védőnői szolgálat dohányzás alkohol elleni felvilágosító programja, Nevelési Tanácsadó különféle kihelyezett programjai, stb.). Ezzel biztosítható lenne, hogy az iskolákba kerülő programok között ne legyenek átfedések, illetve ne legyen esetleges, hogy kihez milyen programok híre juthat el. A KEF kezdeményezésére egy ilyen nyilvántartói lista összeállítása folyamatban van, melyet elkészültével a saját honlapon elérhetővé teszi a KEF.